

KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED ÕE PÄDEVUSE TAOTLEMISEL

1. Millal peab õe pädevuse taset hindama?

Õe pädevuse taseme hindamine on täna vabatahtlik, õena saab töötada Eesti Vabariigis ka ilma pädevuse taseme hindamiseta. Küll aga on vajalik õe pädevuse taseme hindamine, kui õe pädevuse tase on seotud asutuse või organisatsiooni kvaliteedi kriteeriumitega. Pädevuse hindamise tunnistust arvestatakse Tervisekassa rahastamises ja lepingutes, näiteks perearstide kvaliteedisüsteemis ja koduõdede lepingutes. Õe pädevuse hindamise taotluse saab esitada, kui õel on möödas 5 aastat Tervishoiu Kõrgkooli lõpetamisest või eelmisest õe pädevuse hindamisest.

2. Kas õe pädevuse hindamist saab taotleda, kui olen pikka aega töötanud õena, kuid ei oma kõrgharidust?

Jah, on võimalik, õde III taset taotleda, kui Teil on õe kutsekeskhariduse diplom või riiklikult tunnustatud õendusalane haridus ning õde III taseme kriteeriumid on täidetud.

3. Millal on võimalik õe pädevust taotleda, kui olen olnud viimasest 5 aastast 2 aastat lapsehoolduspuhkusel?

Lapsehoolduspuhkusel (*edaspidi tekstis LHP*) viibinud õdedele kehtivad samad nõuded ja kriteeriumid. Kui olete viimase 5 aasta jooksul 2 aastat LHP, on võimalik taotleda õde III pädevust, eeldusel, et kolme aasta jooksul olete töötanud koormusega, mis vastab kahele täiskoormusega aastale ning **teised õde III taseme eeldused ja kriteeriumid on täidetud.**

Juhul, kui olete LHP viibimise ajal end jätkuvalt täiendanud ja osalise koormusega töötanud, siis võivad teil olla täidetud ka muude tasemete kriteeriumid. Pädevuse hindamise taotlemisel tuleks püüda ka ise eelnevalt hinnata, kas ja millisele pädevuse tasemele vastate.

4. Kuidas arvestatakse kutsealase praktika juhendamist õe pädevuse taseme hindamisel?

Õde III pädevuse taotlemisel ei ole oluline kutsealase praktika juhendamine, lisa boonuspunkte see ei anna. Kutsealase praktikajuhendamine on oluline ja vajalik ning hinnatav kriteerium õe kõrgema pädevuse taotlemisel. Õde IV taotlemisel peab näiteks, olema õe kutsevaldkonda arendavatest tegevustest (Lisa 6 p.2-6) kogutud vähemalt 50 TP (täienduspunkti) ja seal saab kutsealase praktika juhendamist näidata koos teiste arendustegevustega.

5. Miks õde III taseme puhul ei arvestata praktikantide juhendamist?

Õde III pädevuse tase on madalam õe pädevuse tase ja annab võimaluse õe pädevuse taset taotleda kõigil, kes on täitnud ÕDE III kriteeriumid. Kõigil õdedel ei ole võimalik praktikante juhendada, selle tõttu ei ole see ka nõutud õde III pädevuse kriteeriumites. Kui Teil on kõrgharidus ja võimalus juhendada praktikante, on mõistlik võtta eesmärgiks õde IV taseme taotlemine.

Praktika juhendamine boonusena **õde III taotlemisel** on võimalik kasutada nn. koroonaaastate koolituspunktide arvestamisel. See tähendab, kui aastatel 2020 ja 2021 ei tule koolituspunkte aasta kohta 60 TP täis, siis EÕL juhatuse otsusega on lubatud arvestada 2020 ja 2021 aasta praktika juhendamisest 15 TP toetavate koolituste hulka ühe aasta kohta, kokku 30 TP kahe aasta kohta.

6. Kui olen lõpetanud Tervishoiu Kõrgkooli ämmaemandana, aga töötan õena, kas mul on võimalik taotleda õe pädevuse hindamist?

Jah, ainult siis, kui Te olete tervishoiutöötajate registrisse kantud ka õena ning töötate õena on teil võimalik taotleda pädevuse hindamist õena. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse lõige 5 p 24 alusel võib ämmaemand osutada iseseisvalt õendusabiteenust. Ämmaemanda koolitus sisaldab integreeritult ka üldõe koolitust. Ämmaemandal on Eesti Vabariigis pärast ämmaemanda koolituse edukat sooritamist õigus saada kantud Eesti Tervishoiutöötajate registrisse ka õena ja saada seaduslik luba praktiseerida õena.

7. Kas abiõena töötamist loetakse õe töökogemuse hulka?

Ei loeta. Abiõde on kolmanda kursuse õe õppekava üliõpilane ning töötab õe juhendamisel, ei tööta iseseisvalt õena.

8. Millest tuleneb koolituspunktide hulk 300TP viie aasta jooksul?

Koolitustega saadud täienduspunktide hulk 300 TP viie aasta jooksul tuleneb Tervishoiuteenuste kvaliteedi tagamise määrusest, iga tervishoiutöötaja peab läbima aasta jooksul 60 tundi erialast koolitust.

9. Miks on koolitused jagatud kutse-erialasteks ja toetavateks?

Kutse-erialased koolitused on õe eriala spetsiifilised koolitused, näiteks pereõel vaksineerimise koolitus on kutse- erialane. Toetavateks koolitusteks loetakse neid koolitusi, mis ei ole seotud OTSESELT õe erialaga, kuid mis toetavad õe igapäevast töö tegemist, näiteks IT alased koolitused (vt Lisa 6 dokumendi lõpus p.-4). Pädevuse erinevate tasemete taotlemisel on oluline ka kriteeriumites märgitud kutseerialaste ja toetavate koolituste suhe.

Näiteks, õde III puhul on pädevuse kriteeriumiks 200 TP kutse-erialaseid koolitusi ja 100 TP toetavaid koolitusi. Kui õel on läbitud viie aasta jooksul 300 TP koolitusi, millest 150 TP on kutse-erialaseid ja 150 TP on toetavaid koolitusi, siis on tal õde III pädevuse kriteerium koolituste osas täitmata. Kutse-erialaseid koolitusi võib alati olla rohkem, kuid toetavate koolituste puhul 100TP on maksimum koolituspunktide hulk, millest rohkem toetavaid koolitusi kriteeriumi hulka ei arvestata. Näiteks, kui kõik 300 TP on kutse-erialased koolitused on õde III kriteerium koolituste osas täidetud.

10. Mis on toetav koolitus? Kas kiiritusravi koolitus kirurgiaõel on toetav?

Kiiritusravi koolitus on erialane koolitus. Millised on toetavad koolitused, on ära märgitud Lisa 6 lõpus.

KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED ERIÕE PÄDEVUSE TAOTLEMISEL

1. Kellel on võimalik eriõe pädevust taotleda?

Eriõe pädevust on võimalik taotleda õel, kes on läbinud õe erialakoolituse tervishoiu kõrgkoolides aastatel 2006 - 2019 või alates 2020 aastast tervishoiu kõrgkoolis õe terviseteaduse magistriõppe ning töötab eriõe pädevust nõudval ametikohal.

2. Kui olen olnud LHP kaks aastat, kas mul on võimalik taotleda eriõde IV, kui ülejäänud kriteeriumid on täidetud?

Eriõde IV puhul on pädevuse kriteeriumiks töötamine viimase viie aasta jooksul nelja täiskoormusega aastaga, seega see kriteerium jääb täitmata. Kui Teil on töökogemus õena vähemalt viis aastat, on teil võimalik taotleda eriõde III pädevust, eeldusel teised kriteeriteeriumid on täidetud.

3. Kui mul on olemas eriõde haridus, aga mul pole väljundit, millist pädevust võiksin taotleda?

Jah, kui Te ei tööta eriõena või eriõde väljaõpet nõudval ametikohal on Teil võimalik taotleda õe pädevust vastavalt õe tasemete eeldustele ja kriteeriumitele.

4. Kuidas tagada pädevuse järjepidevus?

Õe- või eriõde järjepiduse tagamiseks on oluline täita kõik soovitud pädevuse kriteeriumid viie aasta jooksul ja esitada uus taotlus enne pädevuse kehtivusaja lõppu. Näiteks, kui õe- või eriõde pädevuse kehtivus lõpeb 31.12.2023, siis on vajalik esitada dokumendid 1.10. 2023, õe- või eriõde pädevuse omistamisel hakkab pädevus kehtima 01.01.2024.

ENAM LEVINUD VEAD JA KÜSIMUSED DOKUMENTIDE ESITAMISEL

1. Kuidas arvestatakse täienduskoolituse tunde täienduspunktideks?

Koolitustunni pikkuseks arvestatakse 45 minutit ja see võrdub üks täienduspunkt (TP). Näide, kui koolituse kestvus on 6 x 45 minutit= 6TP.

2. Kuidas arvestada täienduspunkte lektorina koolituste läbi viimisel ja kuidas peab see olema tõendatud ?

Täienduspunktide arvestamine lektorina koolituse läbi viimisel on kirjeldatud Lisa 6.

Suuline ettekanne 45 minutit = 10 TP. Näide, kui koolitusel oli ettekande pikkus 1,5 tundi ehk 2x 45 minutit=20 TP. Lektorina koolituse läbiviimist saab tõendada, näiteks ürituse päevakavaga või kui tegemist on asutuse sisekoolitusega, saab seda tõendada asutuse juht või personalijuht kinnituskirjaga, kuhu peab olema kindlasti märgitud kuupäev, millal koolitus toimus, loengu pikkus (minutites või akadeemilistes tundides) ja teema.

3. Kuidas tõendada praktika juhendamist?

Praktika juhendamise tõenduseks sobib praktikalepingu koopia, kui seal olete Teie märgitud praktika juhendajaks. Kui praktikalepingus Teid isikuliselt juhendajaks ei ole määratud, siis võib praktika juhendamist kinnitada ka otsene juht või asutuse personalijuht kinnituskirjaga (käskkirjaga), kus on märgitud praktikajuhendamise periood ja praktika nimetus.

4. Kuidas tõenda seda, et osade õdede töö osa on teiste õdede juhendamine?

Uue töötaja juhendamist saab samuti tõendada otsene juht või personalijuht kinnituskirjaga/ käskkirjaga. Kindlasti peab olema ära märgitud periood, tundide arv ja juhendamise teema/ valdkond. Juhendamise eest TP arvutamise leiad Lisa 6.

5. Kuidas arvestada praktika juhendamist täienduspunktideks?

Praktikandi või uue töötaja juhendamine 1 tund = 0,1 TP juhendatava kohta. Näiteks, juhendate õeõppe üliõpilast terviseõenduse praktikal, 150 tundi= 150x 0,1= 15 TP.

6. Kas praktikantide juhendamist ja infolehe koostamist võib arvestada toetavate koolituste hulka õde III pädevuse taotlemisel?

Ei või, sest koolitustundide nõue tuleb sotsiaalministri määrusest *Tervishoiuteenuste kvaliteedi tagamise nõuded*. Praktikantide juhendamine ja infolehe koostamine on kutsevaldkonda arendavad tegevused ja märgitakse Lisa 5 tabelis kutsevaldkonda arendavate tegevuste lahtrisse vastavalt Lisa 6 toodud täienduspunktide mahtude arvutamisele. Toetavad koolitused on IT, võõrkeeled, pedagoogika, seadusandlus, juhtimine, sotsiaaltöö ja massaaž.

7. Kuidas tõendada töötamist 5 aasta jooksul, kui on töökohti olnud rohkem, kui üks ja mõnedega neist on töösuhe lõpetatud.

Töötamist viimase viie aasta jooksul võib tõendada otsene juht kinnituskirjaga. Juhul, kui töökohti on olnud rohkem ja mõned töösuhted ka juba lõpetatud, on võimalik tõendada töötamist e- MTA töötamise registri ekraanipildiga (töötamise registris valida Minu töötamised- Töötamise oleku lahtris valida lisaks Lõpetatud töösuhted).

8. Kas asutuse koolituskaarti võib esitada asendamaks Lisa 5 tabelit.

Ainult asutuse koolituskaardist ei piisa, nõuded ja reeglid on kõigile pädevuse taotlejatele ühesugused. Koolitused tuleb aastate kaupa kronoloogilises järjekorras kanda Lisa 5 tabelisse. Asutuse koolituskaart asendab koolitustunnistuste koopiaid. Asutuse koolituskaart peab olema kindlasti asutuse juhi või personalijuhi poolt kinnitatud (digiallkirjastatud). Asutuse koolituskaart tuleb kindlasti panna dokumentide kausta koos digiallkirjaga, mitte ainult PDF failina.

9. Kas koopiaid peavad olema kõigist koolitustunnistustest?

Jah, koopiaid peavad olema kõigist koolituste tunnistustest, mis on kantud Lisa 5 tabelisse, vastasel juhul ei saa arvestada Teie poolt läbitud koolituste hulka ning selle võrra arvestatakse koolituspunkte maha. Koolituste tunnistuste koopiaid tuleb panna aastate kaupa kaustadesse õigete faili (koolituse) nimedega ning samas järjekorras nagu Lisa 5 tabelis. Ebakorrektselt esitatud Lisa 5 ning koolitustunnistuste koopiate puudumisel, on õigus pädevuse hindajal teha järelpärimine puuduvate dokumentide, samuti dokumentide korrektseks esitamiseks. Järelpärimisele peab taotleja vastama 5 tööpäeva jooksul, vastasel juhul ei saa tema dokumente edasi menetleda.

10. Kuidas arvestada täienduspunkte, kui koolitus on veel pooleli.

Pooleli oleva koolituse puhul ei saagi täienduspunkte arvestada, sest koolituse läbimist tõendab tunnistus. Kui tegemist on mitme aastase koolitusega, siis koolituspunktid arvestatakse koolituse lõpetamise aasta koolituspunktide hulka.

11. Kuidas arvestatakse täienduspunkte raadiosaates esinemise eest ja kuidas seda tõendada?

Kui Te olete raadiosaates esinenud õena tervishoiu teemal, siis on võimalik seda käsitleda suulise ettekandena ja seda saab tõendada näiteks Teie tööandja, kellega on

raadiosaates osalemine kooskõlastatud. Suulise ettekande mahupunktide arvestamise leiate Lisa 6.

12. Millal on vajalik esitada eesti keele taseme tunnistus, kui emakeel ei ole eesti keel?

Kui eesti keel ei ole emakeel ning õe õppekava ei ole läbitud eesti keeles, siis tuleb esitada eesti keele taseme tunnistus, olenemata sellest, mis ajast see on. Kui tekib kahtlus taotleja eesti keele oskuse suhtes, on pädevuskomisjonil õigus pöörduda taotleja tööandja poole täiendavate selgituste saamiseks. Tunnistust ei ole vaja esitada, kui taotleja on läbinud põhikooli, keskkooli või kõrgkooli, kus vähemalt 60% õppetööst toimus eesti keeles. Sel juhul tuleb lisada dokumentidele lõputunnistuse koopia.

13. Olen EÕL liige, taotlesin õe pädevust, kui pädevust ei omistatud ning soovitati järgmine kord esitada dokumendid uuesti, kas pean ka uuesti tasuma pädevuse hindamise eest?

Jah, peate tasuma uuesti, sest hindajad on töö teinud, Teie dokumendid läbi vaadanud ning andnud hinnangu õe pädevusele Teie poolt esitatud dokumentide alusel.

14. Kui ma olen dokumendid üles laadinud EÕL pädevuse keskkonda, kas ma saan selle kohta ka kinnituse?

Jah, saate kinnituse.

Koostas: Lilia Leppsaar, EÕL pädevuskomisjoni juht aastatel 2017-2023